

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 411.002.05.2021

Pan Czesław Kalbarczyk
Wójt Gminy Łagów
ul. Spacerowa 7
66-220 Łagów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/002 – Realizacja Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w województwie lubuskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Łagów ul. Spacerowa 7, 66-220 Łagów (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Gmina</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Czesław Kalbarczyk, Wójt Gminy (dalej: <i>Wójt</i>) od 1 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie środków pochodzących z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (dalej: <i>RFIL</i> lub <i>Fundusz</i>) oraz realizacja obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych związanych z tymi środkami.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto okres od 25 lipca 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych. Badania kontrolne dotyczyły również działań sprzed tego okresu, które miały związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/96/2021 z dnia 22 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Gmina Łagów środki otrzymane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych przeznaczyła na cel określony w przepisach prawa (zadania inwestycyjne), a dokonane wydatki nastąpiły z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Operacje finansowe związane ze środkami z <i>RFIL</i> dokonywane były z wykorzystaniem odrębnego dla tego celu rachunku bankowego i opracowanym do niego planem finansowym. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły kwestii informacyjnych związanych z <i>RFIL</i>, niewystarczającego zabezpieczenia należytego wykonania dwóch umów oraz opóźnień w zwrocie zabezpieczenia.
--------------	--

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykorzystanie środków z RFIL

Opis stanu faktycznego

1. Gmina otrzymała środki finansowe z RFIL w łącznej kwocie 2.485.626,75 zł, z czego:

a) 689.993 zł - na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 Uchwały Nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego⁵ (w ramach tzw. naboru zero)⁶, które przeznaczyła na dofinansowanie:

- kompleksowego systemu modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - Etap I (zadanie dofinansowano kwotą 272.084,38 zł);
- kompleksowego systemu modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa ul. Szkolnej w miejscowości Toporów Etap II (135.964,09 zł);
- ratowniczego remontu zagrożonego katastrofą naroża murów obronnych zamku w Łagowie - Etap II (53.944,53 zł);
- budowy świetlicy wiejskiej w miejscowości Stok - roboty wykończeniowe (228.000 zł);

b) 1.395.633,75 zł - na podstawie § 2 ust. 1 pkt 3 Uchwały (w ramach tzw. naboru I)⁷ na przebudowę przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej w Łagowie;

c) 400.000 zł - na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1a (w ramach tzw. naboru III)⁸ na rewitalizację istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w Łagowie.

(akta kontroli str. 16, 17-19A, 133-138, 139-146, 1902-1906)

2. Poza jednym przypadkiem Gmina otrzymała wsparcie we wnioskowanej wysokości. W przypadku wniosku na rewitalizację istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w Łagowie, kwota wnioskowana wynosiła 450.000 zł, a otrzymana 400.000 zł.

(akta kontroli str. 16, 68-75, 139-146)

3. Wartość kosztorysowa inwestycji, o dofinansowanie których Gmina wnioskowała w ramach naboru I i III odpowiadała kwotom i progom określonym w Uchwale i wynosiła:

a) 3.166.429,90 zł na przebudowę przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej w Łagowie⁹,

b) 480.000 zł¹⁰ na rewitalizację istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w Łagowie.

Do inwestycji dofinansowanych ze środków otrzymanych na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 Uchwały (w ramach tzw. naboru zero) Uchwała nie określała progów dla wartości kosztorysowej.

(akta kontroli str. 16, 684-714, 920-948, 858-890, 1216-1228, 1779-1799, 1846, 1902-1906)

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ M. P. z 2022 r. poz. 22, dalej: *Uchwała*.

⁶ Nabór wniosków w okresie od 27 lipca 2020 r. do 10 sierpnia 2020 r. Lubuski Urząd Wojewódzki (dalej: *LUW*) środki przekazał na rachunek Gminy w dniu 3 września 2020 r.

⁷ Nabór wniosków w okresie od 24 sierpnia 2020 r. do 30 września 2020 r. *LUW* środki przekazał na rachunek Gminy w dniu 16 grudnia 2020 r.

⁸ Nabór wniosków w okresie od 4 stycznia 2021 r. do 12 lutego 2021 r. Nabór ten dotyczył wniosków gmin na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej (PPGR). *LUW* środki przekazał na rachunek Gminy w dniu 18 czerwca 2021 r.

⁹ Minimalna kwota wartości kosztorysowej wymagana § 2 ust. 2 Uchwały wynosi 400.000 zł.

¹⁰ Wartość kosztorysowa inwestycji, zgodnie z § 2 ust. 1a Uchwały, nie może być niższa 50.000 zł i wyższa niż 5.000.000 zł.

4. Oprócz wniosków, o których mowa w pkt. 1 Gmina złożyła jeszcze dwa wnioski, na które nie otrzymała dofinansowania, tj.:

a) wniosek z 28 grudnia 2020 r. na kwotę 1.500.000 zł z przeznaczeniem na kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów, przebudowa ulic: Kolonia, Konopnickiej, Szymborskiej, Miłosza, Mickiewicza, Sienkiewicza, Moniuszki, Słowackiego i Reja (ulice o nawierzchni tłuczniowej z licznymi ubytkami i nierównościami oraz zastoinami wody po opadach),

b) wniosek z 26 stycznia 2021 r. na kwotę 2.500.000 zł z przeznaczeniem na modernizację budynku Samorządowej Szkoły Podstawowej i Oddziału Przedszkolnego w miejscowości Toporów (modernizacja pomieszczeń, dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa efektywności energetycznej).

(akta kontroli str. 114-122, 123-132)

5. Wnioski złożone zostały na formularzach zgodnych ze wzorami określonymi w załącznikach do Uchwały, tj. w:

a) załączniku nr 3 - wniosek z 4 sierpnia 2020 r. (nabór zero) o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin i powiatów¹¹, których przedmiotem były wydatki majątkowe,

b) załączniku nr 4 - wniosek z 29 września 2020 r. (nabór I) o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego (JST)¹², których przedmiotem była *Przebudowa przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej zapewniającej odprowadzenie i efektywne oczyszczenie ścieków dla mieszkańców miejscowości Łagów, Łagówek, Jemiołów, Sieniawa i Wielopole*,

c) załączniku nr 3a - wniosek z 26 stycznia 2021 r. (nabór III) o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej¹³, których przedmiotem była *Rewitalizacja studni głębinowej przy ujęciu wody w miejscowości Łagów*. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez p.o. Dyrektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, stosownie do wymogu określonego w § 6 ust. 5 Uchwały.

(akta kontroli str. 19, 135-138, 141-145, 201-203, 1902-2906)

6. Inwestycje, na które zostały przeznaczone środki z *Funduszu* finansowane były z następujących źródeł:

a) Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - ETAP I, w przypadku której wartość inwestycji wynosiła 607.607,38 zł: i była finansowana z:

- RFIL - 272.084,38 zł¹⁴,
- Funduszu Dróg Samorządowych - 335.523,00 zł.

b) Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa ul. Szkolnej w miejscowości Toporów - ETAP II, w przypadku której wartość inwestycji wynosiła razem 961.583,05 zł i była finansowana z:

- RFIL - 135.964,09 zł,
- środków własnych - 191.222,96 zł,
- Funduszu Dróg Samorządowych - 634.396,00 zł.

¹¹ Wniosek złożony do Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

¹² Wniosek złożony do Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

¹³ Wniosek złożony do Wojewody Lubuskiego.

¹⁴ W tym 33.948 zł zgodnie umową nr 8/2020/RI i z fakturą VAT nr 3/10/2020 z dnia 12 października 2020 r. Przebudowa drogi gminnej w m. Sieniawa Etap I. Krawężnik betonowy.

c) Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą południowo - zachodniego naroża murów obronnych zamku w Łagowie - ETAP II, w przypadku której łączna wartość inwestycji wynosiła 459.917,25 zł i była finansowana z:

- *RFIL* - 53.944,53 zł,
- środków własnych - 223.124,18 zł,
- Ochrona Zabytków, Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu - 172.848,54 zł,
- środki własne - 10.000 zł¹⁵.

d) Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Stok - roboty wykończeniowe, w przypadku której wartość inwestycji wynosiła 228.900 zł (zgodnie z umową z wykonawcą) i była finansowana z:

- *RFIL* - 228.000,00 zł,
- środków własnych - 900,00 zł;

e) Przebudowa przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej zapewniającej odprowadzenie i efektywne oczyszczenie ścieków dla mieszkańców miejscowości Łagów, Łagówek, Jemiołów, Sieniawa i Wielopole, w przypadku której wartość inwestycji wynosi 2.661.128 zł, wydatki poniesione do dnia 7 lutego 2022 r.¹⁶, sfinansowano z:

- *RFIL* - 557.152,50 zł¹⁷,
- środków własnych - 133.687,50 zł,
- EFRR w ramach RPO - Lubuskie 2020 - 24.097,50 zł¹⁸.

Rewitalizacja istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w Łagowie, w przypadku której wartość inwestycji wynosiła 540.000 zł, wydatki poniesione do dnia 7 lutego 2022 r. wyniosły 29.910 zł (sfinansowano je ze środków własnych).

W okresie objętym kontrolą Gmina nie przeznaczyła środków *RFIL* na wniesienie wkładu własnego do inwestycji, do których zastosowanie mają przepisy o pomocy publicznej.

(akta kontroli str. 107, 1523-1614, 1615, 1745-1746, 1902-1906)

7. Do obsługi zadań *Funduszu* został otwarty w dniu 3 sierpnia 2020 r. nieoprocentowany rachunek pomocniczy. Umowa na prowadzenie rachunku została zawarta na czas określony: od 3 sierpnia 2020r. do 30 czerwca 2023 r.

Otrzymane w dniu 3 września 2020 r., 16 grudnia 2020 r. i 18 czerwca 2021 r. środki z *Funduszu* zostały zaksięgowane na powyższy rachunek pomocniczy. Tym samym Gmina wypełniła obowiązek wynikający z art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁹ (dalej: *ustawa o szczególnych rozwiązaniach*). Zgodnie z tym przepisem, państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku.

¹⁵ Faktura VAT nr 04/10/2021 z dnia 8 października 2021 r. Pudrowanie muru Zamku w Łagowie. Zamówienie nr 22/21 z 30 września 2021 r.

¹⁶ Inwestycja w trakcie realizacji.

¹⁷ Z przyznanych 1.395.633,75 zł. Wniosek z 29 września 2020 r.

¹⁸ Z przyznanych 1.182.749,50 zł w ramach umowy nr RPLB.04.03.00-08-0003/20-00 o dofinansowanie projektu pt. *Przebudowa przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjno-tłocznej na działkach nr 140/2, 139/7 obręb 0005 Łagów* współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.

¹⁹ Dz. U. poz. 568, ze zm.

Analiza operacji na rachunku dotyczącym Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wykazała, że wszystkie operacje finansowe związane z wydatkami w ramach *RFIL* były realizowane z tego rachunku.

Wydatki finansowane środkami z *Funduszu*, były klasyfikowane w działach i rozdziałach zgodnych z ich przeznaczeniem i rodzajem działalności oraz w paragrafach zgodnych z charakterem tych wydatków.

(akta kontroli str. 19A, 68-75, 101, 107, 162-179, 1625-1626, 1633-1641, 1744, 1771-1772, 1873-1884, 1887)

8. Stosownie do art. 65 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, Wójt Gminy opracował plan finansowy do rachunku środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a informację o wykonaniu tego planu za 2020 r. przekazał Radzie Gminy Łagów na sesji w dniu 15 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 180-181, 1627-1632, 1873-1884)

9. Do dnia 7 lutego 2020 r. środki finansowe z *RFIL* otrzymane w ramach tzw.:

- naboru zero wydatkowano w pełnej wysokości (689.993 zł);
- naboru I - z otrzymanej kwoty 1.395.633,75 zł wydatkowano 557.152,50 zł;
- naboru III - nie wydatkowano jeszcze środków (otrzymano 400.000 zł).

(akta kontroli str. 107, 392, 641-642, 646, 789, 813-816, 1642-1657, 1745-1746)

10. Środki z *RFIL* wydatkowano z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych.

Wybór wykonawców inwestycji dofinansowanych z *RFIL* został poprzedzony przeprowadzeniem postępowań na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o zamówieniach publicznych²⁰ (dalej: *upzp*). Stwierdzono, że:

- Gmina, jako podmiot zamawiający, prawidłowo określiła rodzaj zamówienia publicznego i stosowała właściwe przepisy *upzp* dotyczące robót budowlanych;
- w każdym przypadku postępowania przetargowego, kierownik zamawiającego określił organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej;
- przedmiot zamówienia i jego wartość zostały określone zgodnie z zasadami określonymi w art. 29-35 *upzp*;
- w opisie przedmiotu zamówienia zamawiający określił wymagania w zakresie zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę w stosunku do osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności;
- zamawiający wyznaczył termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, tj. nie krótszy niż 14 dni;
- ogłoszenia o zamówieniu spełniały wymogi, o których stanowi art. 41 *upzp*, a specyfikacje istotnych warunków zamówienia (dalej: *SIWZ*) - wymogi art. 36 *upzp*;
- *SIWZ* zostały udostępnione na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: *BZP*) do dnia upływu terminu składania ofert;
- zamawiający określił warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiające ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia;
- zamawiający żądał od wykonawców oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, wymagań

²⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

- w zakresie oferowanych robót budowlanych określonych przez zamawiającego oraz braku podstaw wykluczenia;
- zamawiający żądał od potencjalnych wykonawców wniesienia wadium;
 - zamawiający określił kryteria oceny ofert;
 - zamawiający udzielił wyjaśnień i dokonał modyfikacji treści SIWZ, a następnie dokonał wszystkich niezbędnych czynności z tym związanych, w szczególności zmiany ogłoszenia o zamówieniu oraz wydłużenia terminu składania ofert;
 - zamawiający dokonywał wyboru ofert najkorzystniejszych na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w SIWZ;
 - zamawiający prawidłowo wezwał przed udzieleniem zamówienia wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 upzp;
 - wybrany wykonawca wniósł w odpowiednim terminie i kwocie oraz na odpowiedni okres, zabezpieczenie należytego wykonania umowy, jednak w dwóch przypadkach zwrot zabezpieczenia nastąpił po terminie, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
 - umowy o roboty budowlane zawierały postanowienia, o których mowa w art. 143d upzp;
 - po zawarciu umowy zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w BZP;
 - protokoły postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego sporządzano na prawidłowym wzorze.
- (akta kontroli str. 455-652, 653-1043, 1054-1465, 1618-1624, 1664-1743, 1779-1799, 1902-1906)

11. Zgodnie z obowiązkiem określonym w § 13 Uchwały, Gmina w 2021 r. złożyła dwie informacje:

- w dniu 12 stycznia 2021 r. informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego po zakończeniu realizacji zadania. Informację tę sporządzono nierzetelnie, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w dniu 15 lutego 2021 r. o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego do końca 2020 r. Informację tą złożono z naruszeniem terminu, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 19, 135-138, 1459-1461, 1462-1465, 1902-1906)

12. W dniu 14 grudnia 2021 r. dokonano oględzin wszystkich sześciu inwestycji współfinansowanych ze środków RFIL (opisanych w pkt. 1 i 6 wystąpienia). Żadna z nich nie była oznaczona logo z nazwą RFIL, czego wymaga § 15 Uchwały, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 184-200, 1902-1906)

Natomiast w dniu 4 stycznia 2022 r. dokonano oględzin strony internetowej Urzędu Gminy Łagów, które wykazały, że w przypadku pięciu z sześciu inwestycji brak było informacji wymaganych § 15 Uchwały oraz w pkt. 13 załącznika nr 6 do Uchwały, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1509-1522, 1902-1906)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W przypadku dwóch umów, zwrot części zabezpieczenia należytego wykonania umowy (w wysokości 70%) został dokonany z opóźnieniem w odniesieniu do terminu

ustalonego w § 11 ust. 3 umów, tj. w ciągu 30 dni od dnia wykonania zadania i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane²¹. I tak w przypadku umowy:

- nr 9/2020/RI podpisanej w dniu 30 września 2020 r.²², odbioru robót końcowych dokonano w dniu 14 grudnia 2020 r., a dyspozycja zwrotu środków (70% zabezpieczenia, tj. 16.023 zł) nastąpiła w dniu 20 stycznia 2021 r.²³, tj. 6 dni po terminie;

- nr 13/2019/RI podpisanej w dniu 23 grudnia 2020 r.²⁴, odbioru robót końcowych²⁵ dokonano w dniu 5 października 2020 r., a zwrot kwoty 61.545,41 zł (70% zabezpieczenia) nastąpił 23 listopada 2020 r.²⁶, tj. 18 dni po terminie.

(akta kontroli str. 482-498, 559-561, 1056, 1071-1087, 1088-1093, 1752-1754, 1902-1906)

Sekretarz²⁷ wyjaśniła, że zabezpieczenie nie zostało zwrócone w terminie z uwagi na przeoczenie czy niedopatrzenie spowodowane brakiem kadry w urzędzie i wynikającym z tego przeciążeniem zatrudnionych pracowników.

Skarbnik wyjaśniła, że opóźnienie w przekazaniu środków spowodowane było przeoczeniem w związku z dużym obciążeniem pracowników.

(akta kontroli str. 1661-1663, 1760-1761, 1800)

2) Informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego po zakończeniu realizacji inwestycji, złożoną w dniu 12 stycznia 2021 r., sporządzono w sposób nierzetelny, bowiem dane wykazane w tej informacji były niezgodne z ewidencją prowadzoną dla tych środków, zapisami księgowymi i stanem faktycznym, tj.: wykazano: dział - 921, rozdział - 92109 - wartość wydatku majątkowego - 238.740 zł, zamiast 228.900 zł (zawyżenie o 9.840 zł).

Dodatkowo w informacji tej wykazano zadanie, które nie powinno być w niej ujęte, bowiem nie zostało zakończone²⁸ (termin jego realizacji przypadał na 31 grudnia 2021 r.). Kwota wydatków tego zadania wykazana w informacji wyniosła 374.129 zł.

(akta kontroli str. 37-41, 831-857, 1455-1458, 1459-1461, 1615, 1902-1906)

Skarbnik wyjaśniła, że błędne dane podane w informacji oraz wykazanie zadania, które nie zostało jeszcze zakończone spowodowane było roztargnieniem.

Z wyjaśnień Wójta wynika, że niezamierzone było podanie błędnych kwot wydatków majątkowych oraz wykazanie zadania, które nie zostało jeszcze zakończone.

(akta kontroli str. 1762-1768, 1769-1770)

3) Z 14-dniowym przekroczeniem terminu, o którym mowa w § 13 Uchwały Gmina złożyła do Wojewody Lubuskiego roczną informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego do końca 2020 r. Informację złożono 15 lutego 2021 r., podczas gdy termin ten za 2020 r., obliczony zgodnie z ww. przepisem, upłynął 1 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 1462-1465, 1902-1906)

²¹ Według postanowień umownych za dzień wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane przyjęto dzień odbioru końcowego.

²² Budowa świetlicy wiejskiej w m. Stok – roboty wykończeniowe.

²³ Pismo RI.ZP.272.2.2020.MKG z dnia 20 stycznia 2021 r. do Referatu Finansowego przygotowała i podpisała Sekretarz Gminy Łagów.

²⁴ Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa ETAP I oraz w miejscowości Toporów ETAP II - Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Toporów ETAP II - Część II.

²⁵ Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Toporów - Etap II - Część II.

²⁶ Pismo RI.ZP.272.10.2019.MKG z dnia 19 listopada 2020 r. do Referatu Finansowego przygotowała i podpisała Sekretarz Gminy Łagów. Zwrot nastąpił 23 listopada 2020 r.

²⁷ Przygotowała, podpisała i przekazała do Referatu Finansowego wnioski o zwrot kwoty zabezpieczenia.

²⁸ Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą naroża murów obronnych zamku w Łagowie - Etap II. W dniu 31 grudnia 2020 r. zapłacono została faktura VAT nr 8/12/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. w wysokości 391.338,52 zł. W dniu 29 grudnia 2021 r. zapłacono została faktura VAT nr 4/12/2021 r. z dnia 27 grudnia 2021 r. w wysokości 58.578,73 zł brutto.

Skarbnik wyjaśniła, że *według jej wiedzy przyczyną wysłania po terminie było przeoczenie.*

Z wyjaśnień Wójta wynika, że przyczyną nieterminowego wysłania informacji było niezamierzone przeoczenie tego terminu.

(akta kontroli str. 1762-1768, 1769-1770)

4) W dwóch przypadkach²⁹ (spośród sześciu zbadanych umów) zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej było niewystarczające - opiewało na okres krótszy niż umownie wymagany.

Zgodnie z zawartymi umowami, czas trwania zabezpieczenia określono na pięć lat od dnia odebrania robót³⁰. Natomiast w przypadku:

- a) umowy z 23 grudnia 2019 r. na realizację zadania: Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - ETAP I, prace odebrano 12 października 2020 r. Ważność gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek upływała z dniem 14 września 2025 r., a zgodnie z zapisami umowy, powinna być wydłużona do 12 października 2025 r. (w protokole odbioru robót wpisano, że gwarancja trwa do 12 października 2025 r., jednak termin ten nie został potwierdzony dokumentem ubezpieczeniowym czy gwarancyjnym);
- b) umowy z 16 października 2020 r. na realizację zadania: Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą południowo - zachodniego naroża murów obronnych zamku w Łagowie - ETAP II, prace odebrano 27 grudnia 2021 r. Ważność gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek upływa z dniem 12 grudnia 2025 r., podczas gdy zgodnie z zapisami umowy czas jej trwania powinien obejmować okres do 27 grudnia 2026 r. (w protokole odbioru robót wpisano, że gwarancja trwa do 27 grudnia 2027 r., jednak termin ten nie został potwierdzony dokumentem ubezpieczeniowym czy gwarancyjnym).

(akta kontroli str. 245-281, 831-857, 1054-1055, 1355-1391, 1756-1759, 1902-1906)

Sekretarz wyjaśniła, że *brak aktualizacji gwarancji ubezpieczeniowych z tytułu należytego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek wynikał z przeoczenia.*

(akta kontroli str. 1778)

5) Oględziny przeprowadzone w dniu 14 grudnia 2021 r. wykazały, że w przypadku wszystkich sześciu inwestycji dofinansowanych ze środków RFIL, brak było tablic informacyjnych, o których mowa w § 15 oraz w załączniku nr 6 Uchwały.

Zgodnie z ww. przepisami Uchwały tablicę informacyjną (zgodną z określonym w załączniku nr 6 wzorem) należy umieścić (w miejscach wskazanych w ww. załączniku) w momencie rozpoczęcia inwestycji, a jeżeli inwestycja rozpoczęła się przed uzyskaniem finansowania lub dofinansowania, tablicę umieszcza się bezpośrednio po otrzymaniu finansowania lub dofinansowaniu, jednak nie później niż dwa tygodnie od tej daty³¹.

²⁹ Zadania: [1] Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - ETAP I. [2] Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą południowo - zachodniego naroża murów obronnych zamku w Łagowie - ETAP II.

³⁰ Zgodnie z umową zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostanie zwrócone wykonawcy w wysokości i terminie: 70 % wysokości zabezpieczenia w ciągu 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, 30 % wartości zabezpieczenia w ciągu 15 od upływu okresu rękojmi za wady. Za dzień wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane będzie uważany dzień odbioru końcowego przedmiotu zamówienia przez zamawiającego.

³¹ Czyli do 17 września 2020 r., w przypadku inwestycji:

[1] Kompleksowego systemu modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - Etap I (zadanie dofinansowane kwotą 272.084,38 zł); [2] Kompleksowego systemu modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa ul. Szkolnej w miejscowości Toporów Etap II (zadanie dofinansowane kwotą 135.964,09 zł); [3] Ratowniczego remontu zagrożonego katastrofą naroża murów obronnych zamku w Łagowie - Etap II (zadanie dofinansowane kwotą 53.944,53 zł); [4] Budowy świetlicy wiejskiej w m. Stok - roboty wykończeniowe (zadanie dofinansowane kwotą 228.000 zł).

(akta kontroli str. 16, 17-19A, 133-138, 139-146, 184-200, 1902-1906)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że wymagane tablice zgodne z Uchwałą Rady Ministrów z informacją o pochodzeniu środków, całkowitej wartości inwestycji i kwocie dofinansowania zostały zakupione i umieszczone w dniu 24 grudnia 2021 r., a opóźnienie montażu instalacji spowodowane było problem braku kadry odpowiedzialnej za prowadzenie inwestycji.

(akta kontroli str. 1466-1471)

Kolejne oględziny potwierdziły zamontowanie wszystkich wymaganych tablic informacyjnych.

(akta kontroli str. 1866-1868)

6) W przypadku pięciu³² z sześciu inwestycji dofinansowanych z *RFIL*, na stronie internetowej Urzędu (w zakładce lub podstronie przeznaczonej specjalnie dla projektów realizowanych ze środków *RFIL*) nie zamieszczono logo z informacją o kwocie dofinansowania ww. zadań ze środków *Funduszu* oraz całkowitej wartości inwestycji, co stanowiło naruszenie wymogu określonego w § 15 oraz w załączniku nr 6 do Uchwały.

W przypadku szóstego zadania³³, wbrew zasadom określonym w pkt. 2a załącznika nr 6 do ww. Uchwały, na stronie internetowej Urzędu, podano wartość kosztorysową zamiast całkowitej wartości inwestycji.

(akta kontroli str. 1216-1228, 1506-1522, 1902-1906)

Sekretarz wyjaśniła, *jest to nasze niedopatrzenie. Zobowiązujemy się do zamieszczenia tych informacji. Jesteśmy w trakcie tworzenia nowej strony internetowej.*

Przez pomyłkę wpisano wartość kosztorysową zamiast całkowitą wartość inwestycji.

(akta kontroli str. 1661-1663)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w toku kontroli w celu ich wyeliminowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Dokonywanie zwrotu środków z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wymaganych terminach.
2. Terminowe przedkładanie rzetelnych informacji o wykorzystaniu środków *RFIL*.
3. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej na okresy zgodne z wymogami zawartych umów³⁴.
4. Zamieszczenie na stronie internetowej wymaganych informacji o realizowanych zadaniach i wysokości otrzymanych środków z *RFIL*.

Do 31 grudnia 2020 r. - w przypadku przebudowy przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej w m. Łagów.

Do 2 lipca 2021 r. - w przypadku rewitalizacji istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w m. Łagów.

³² Tj.: [1] Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - ETAP I; [2] Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa ul. Szkolnej w miejscowości Toporów - ETAP II; [3] Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą południowo - zachodniego naroża murów obronnych zamku w Łagowie - ETAP II; [4] Przebudowa przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej tłocznej zapewniającej odprowadzenie i efektywne oczyszczenie ścieków dla mieszkańców miejscowości Łagów, Łagówek, Jemiołów, Sieniawa i Wielopole; [5] Rewitalizacja istniejącej studni głębinowej przy ujęciu wody w m. Łagów).

³³ Budowa świetlicy wiejskiej w m. Stok - roboty wykończeniowe.

³⁴ Dotyczy zadań: [1] Kompleksowy system modernizacji i budowy infrastruktury drogowej w Gminie Łagów - przebudowa drogi gminnej w miejscowości Sieniawa - ETAP I. [2] Ratowniczy remont zagrożonego katastrofą południowo - zachodniego naroża murów obronnych zamku w Łagowie - ETAP II.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 10 lutego 2022 r.

Kontroler
Dariusz Obierzyński
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis